

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. gegužės 16 d.
(OR. en)

9300/19

SUSTDEV 88
RELEX 504
ENV 484
ONU 56
ACP 61
FIN 357
DEVGEN 106
AGRI 258
CLIMA 141

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2019 m. gegužės 16 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8908/19

Dalykas: Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 33/2018 „Kova su
dykumėjimu ES: didėjanti grėsmė, kuriai sumažinti reikia imtis daugiau
veiksmų“
– Tarybos išvados (2019 m. gegužės 16 d.)

Delegacijoms priede pridedamos 2019 m. gegužės 16 d. surengtame 3690-ame Tarybos posėdyje priimtos Tarybos išvados dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 33/2018 „Kova su dykumėjimu ES: didėjanti grėsmė, kuriai sumažinti reikia imtis daugiau veiksmų“.

Tarybos išvados dėl Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 33/2018 „Kova su dykumėjimu ES: didėjanti grėsmė, kuriai sumažinti reikia imtis daugiau veiksmų“

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

1. PALANKIAI VERTINA Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 33/2018 „Kova su dykumėjimu ES: didėjanti grėsmė, kuriai sumažinti reikia imtis daugiau veiksmų“;
2. PRITARIA specialiojoje ataskaitoje pateiktoms išvadoms ir rekomendacijoms;
3. PABRĖŽIA, kad siekiant kovoti su didėjančia dykumėjimo, žemės degradacijos ir sausrų grėsme Europos Sąjungoje svarbu, kad Komisija ir valstybės narės glaudžiai bendradarbiautų;
4. PRIPAŽĮSTA
 - i) itin svarbų tvaraus žemės išteklių valdymo vaidmenį siekiant kovoti su didėjančia dykumėjimo, žemės degradacijos ir sausrų grėsme;
 - ii) tai, kad didėja poreikis užtikrinti nuoseklumą ir sinergiją ES teisinėje sistemoje, ypač tarp bendros žemės ūkio politikos, dirvožemio apsaugos teminės strategijos, ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos, ES miškų strategijos ir ES biologinės įvairovės strategijos;
 - iii) tai, kad reikia paspartinti ES ir valstybių narių lygmens veiksmus ir aktyviai veikti siekiant užtikrinti dirvožemio apsaugą;
 - iv) tai, kad reikia gerinti dirvožemio kokybę ir sustabdyti žemės bei dirvožemio degradacijos procesą, vadovaujantis Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m., visų pirma 15.3 uždavinyje, nustatytus įsipareigojimus, susijusius su savanorišku užtikrinimu, kad žemės būklė neblogėtų¹;

¹ Patvirtinta kaip viena iš pagrindinių JT konvencijos dėl kovos su dykumėjimu (JTKKD) koncepcijų, 2018–2030 m. strateginė programa.

5. SUSIPAŽINUSI SU

- i) pastarojo meto tarptautinių ataskaitų dėl klimato kaitos tendencijų, pavyzdžiui, naujausios IPCC ² vertinimo ataskaitos, kuri rodo, kad didėja sausringumo mastas, ypač Pietų ir Pietryčių Europos valstybėse, ir ekstremalių reiškinių (įskaitant su sausra susijusius reiškinius) kiekis ir kokybė, rezultatais;
- ii) IPBES³ išvadomis ir degradacijos bei atkūrimo vertinimu;
- iii) naujausiomis klimato kaitos prognozėmis, grindžiamomis tarptautiniais tyrimais, kurios rodo, kad dažnėja sausras ir kinta kritulių modeliai, o tai sukelia dykumėjimo procesus;
- iv) tarptautiniais tyrimais, kurie rodo, kad per pastarąjį dešimtmetį, kaip apskaičiuota, Pietų ir Pietryčių Europoje ⁴ dykumėjimas padidėjo 10 % ⁵ ir kad jis nuolat plečiasi į šiaurę ⁶;

6. PRIPAŽĮSTA

- i) didėjančią tarptautinių tyrimų ir analizių konvergenciją – juose daroma išvada, kad sveikas dirvožemis yra itin svarbus veiksnys švelninant dykumėjimo poveikį, atsižvelgiant į tai, kad dirvožemis yra didžiausias anglies absorbentas ir visų ekosistemų bei pasėlių laukų pagrindas ir kad jis turi didelę vandens sulaikymo gebą, taip pat pripažįsta jo vaidmenį didinant visuomenės atsparumą aplinkos pokyčiams;
- ii) su dykumėjimu susijusius pavojus, kurie kyla gyvenimo kokybei ir kaimo gyventojų pajamoms,
- iii) ir dirvožemio organinės anglies svarbą tiek klimato kaitos švelninimo, tiek prisitaikymo prie jos tikslais, taip pat galimą neigiamą dykumėjimo poveikį mažėjant dirvožemio organinės anglies sankaupoms;

² Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos specialioji ataskaita „Visuotinis atšilimas 1,5°C“ (*Global Warming of 1.5°C*), <https://www.ipcc.ch/sr15/>.

³ Tarpyvyriausybė mokslinė politinė biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platforma.

⁴ Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 33/2018, 72 punktas, p. 43.

⁵ Vertinimo duomenys grindžiami informacija, įtraukta į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 33/2018, 5 punktas, p. 11; Europos aplinkos agentūros (EAA) tyrimas dėl dykumėjimo Pietų, Vidurio ir Rytų Europoje, 2008 m. Prăvălie, R., Patriche, C., Bandoca, G., „Dirvožemio degradacijos atžvilgiu jautrių vietovių Pietų ir Vidurio Pietryčių Europoje kiekybinis įvertinimas. Nauji rezultatai, pagrįsti DISMED metodikos, ją papildant naujais su klimatu susijusiais duomenimis, gerinimu“ (*Quantification of land degradation sensitivity areas in Southern and Central Southeastern Europe. New results based on improving DISMED methodology with new climate data*), *Catena – An Interdisciplinary Journal of Soil Science – Hydrology – Geomorphology focusing on Geoecology and Landscape Evolution*, Nr. 158, 2017 m.; p. 309–320.

⁶ Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 33/2018, 8 punktas, p. 13.

7. todėl PRAŠO Komisijos toliau nagrinėti esamą didelę dykumėjimo, žemės degradacijos ir sausrų reiškinių poveikio koreliaciją / sąsają su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie jos, taip pat biologinės įvairovės priemonės, kaip pabrėžta audito ataskaitos rezultatuose;
8. PABRĖŽIA, kad siekiant kovoti su žemės ir dirvožemio degradacija reikia stiprinti JTKKD⁷, UNFCCC⁸ ir BJK⁹ sinergiją;
9. RAGINA Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, apsvarstyti
 - i) poreikį paremti visapusišką dykumėjimo ir žemės degradacijos reiškinių ES lygmeniu vertinimą;
 - ii) esamas galimybes ir ES lygmens įsipareigojimų, susijusių su žemės būklės neblogėjimo tikslu, statusą, įskaitant būtinybę skatinti patvirtinti bendrą metodikos sistemą, grindžiamą suderintomis ir patikimomis apibrėžtimis, kurią taikant būtų vykdomi DVT reikalavimai¹⁰, susiję su dykumėjimu ir žemės degradacija;
 - iii) poreikį parengti metodus ir rodiklius vadovaujantis novatoriškiausiais tyrimais ir technologijomis, įskaitant Žemės stebėjimo metodus ir palydovinius vaizdus, kad remiantis veiksminga ir konkrečia grįžtamąja informacija, gaunama vykdant visus finansuojamus projektus, būtų pagerintas pažangos įgyvendinant DVT vertinimas;
10. PABRĖŽIA stebėjimo sistemų, jų sudėtingumo (*in situ* ir nuotolinio stebėjimo metodai, ypač palydoviniai vaizdai), jų suderinimo, visų pirma regioniniu lygmeniu, svarbą siekiant įgyvendinti DVT, įskaitant DVT dėl žemės būklės neblogėjimo;

⁷ Jungtinių Tautų konvencija dėl kovos su dykumėjimu.

⁸ Jungtinių Tautų bendroji klimato kaitos konvencija.

⁹ Biologinės įvairovės konvencija.

¹⁰ Visų pirma valstybės narės visapusiškai dalyvaus Komisijos inicijuotame projekte dėl su dirvožemiu ir žeme susijusių darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimo ES.

11. REMIA Komisiją, kad bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ji atliktų visapusišką dykumėjimo ir žemės degradacijos Europos Sąjungoje vertinimą, remdamasi Pasauliniu dykumėjimo atlasu ¹¹ ir ES mokslinių tyrimų projektų rezultatais, atsižvelgdama į ES ir valstybių narių lygmenimis turimą informaciją, įskaitant Žemės stebėjimo duomenų informaciją;
12. PRAŠO Komisijos tokį visapusišką vertinimą, kiek įmanoma, atlikti remiantis turimais duomenimis, atsižvelgiant į ataskaitų teikimo pagal JTKKD tikslais parengtą metodiką;
13. REKOMENDUOJA dalytis specialaus tyrimo rezultatais iniciatyviau ir patogesniu naudoti būdu, o aptariant metodikos plėtojimą ir galbūt nustatant tikslus žemės būklės neblogėjimo srityje naudotis Dirvožemio apsaugos ekspertų grupės darbu;
14. AKCENTUOJA Dirvožemio apsaugos ekspertų grupės darbo svarbą ir horizontalųjį poveikį (pvz., susijusį su klimato kaita, biologinės įvairovės nykimu, migracija ir kt.) dykumėjimui, žemės degradacijai ir sausroms;
15. PRIPAŽIŠTA, kad reikalingas bazinio lygio scenarijus siekiant apibrėžti dykumėjimo padėtį ES, atsižvelgiant į ekonominį, socialinį poveikį ir poveikį aplinkai;
16. PABRĖŽIA, kad siekiant ES veiksmingai plėtoti nuoseklesnę politiką, kurią vykdant būtų remiami politikos formuotojai ES ir valstybių narių lygmenimis, reikia integruotai suvokti riziką, susijusią su žemės degradacijos, dykumėjimo ir sausrų reiškinais ir jų socialiniu bei ekonominiu poveikiu;
17. RAGINA toliau svarstyti finansavimo planą, kuriuo siekiama padėti valstybėms narėms įgyvendinti JTKKD, ypač daug dėmesio skiriant žemės būklės neblogėjimo tikslo nustatymo procesui ir susijusioms priemonėms, kurios reikalingos tokiam tikslui pasiekti;

¹¹ Europos Komisija, Jungtinis tyrimų centras, <https://wad.jrc.ec.europa.eu/aridityprojections>.

18. PRAŠO Komisijos

- i) toliau svarstyti finansavimo planą, kad naudojant specialius dirvožemio aprašus būtų sudarytas nualintos žemės žemėlapis, remiantis bendru politiniu požiūriu;
 - ii) aktyviai veikti siekiant išlaikyti ir pagerinti dirvožemio kokybę, taip pat sustabdyti dirvožemio degradacijos procesą;
 - iii) imtis priemonių, kad būtų užtikrinta dykumėjimo, žemės degradacijos ir sausrų srities projektų atitiktis esamų ES finansavimo mechanizmų reikalavimams;
 - iv) tirti naujus būdus finansuoti tiesioginių kovos su dykumėjimu veiksmų įgyvendinimą.
-